

Месеца априла, у 24. дан.

Спомен светитеља и исповедника Саве, митрополита Алба Јулије, у Румунији.*¹

На великом вечерњу:

На „Господи возвах ...“ стихире на 8: празника 4, и светога 4.

Стихире светитеља и исповедника Саве, глас 2.
Подобан: **Кад си на крсту ...**

Преблажени и предивни Саво, јавивши се као достојни пастир православног стада и непорочни Христов исповедник, избави својим молитвама оне који прибегавају под твоје окриље, од вихора страсти, беда и невоља.

За тебе је била скупља од злата права вера благочестивог народа, па чак и од самог живота, свети исповедниче Христов. Зато си претрпео гоњења, ударце и тамнице, али си сачувао веру, свршивши трку овог привременог живота. Моли се за нас да и ми твојим молитвама сачувамо непромењену веру и да задобијемо венац вечне славе.

Следбеник си био вере и страдања великог исповедника и светитеља Ореста, преблажени Саво, јер гледајући у духу на рајску радост Светих и на славу светлију од сунца, у којој сијају сви који се наслађују гледањем божанске красоте, никад се ниси удаљио од праве вере, претрпевши безбројне муке и тешка гоњења. Стога, дивећи се твоме дуготрпљењу, слаavimo те као истинитог Христовог исповедника.

Познајемо те као великог бранитеља Православља и правоверног народа, освећени исповедниче Саво, јер си положио живот свој да би срушио незнабожачко агарјанско тиранство, и тешка си мучења претрпео од зловерних. Али, ни тамница, ни бичевања, ни глад, ни ране, ни смрт, нису те могле одвојити од праве вере и од твога стада. Стога, славећи радосно твоју светлу успомену, молимо те, блажени Саво, избави молитвама својим од напасти и беда, све нас који празнујемо с љубављу твоју успомену.

Слава ... глас 4:

¹* Узето из „Србљака“ стр. 336-343, издање: Св. Архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. год. Превод Румунске службе. (Примедба приређивача)

Сабравши се данас, о празникољупци, величајмо божанским похвалама пресветлог ердељског јерарха, певајући: Радуј се чврсти у вери, оче Саво, који си по светој науци, водио своје стадо, на пашу Православља, и душу си своју положио за овце. Радуј се, преблажени заштитниче истине и оних који су у напасти, јер си застидео мучитеље православног народа, својом мудрошћу и постојаношћу.

И сада... Празника (или Богородичан).

Вход. Прокимен дана, и паримије светитељу.

На литији, стихира храма, и светога, глас 1, самогласан:

Хвалимо, правоверни, похвалним песмама велики празник Јерарха и величајмо његове подвиге, јер он стоји пред нама као неугасиви светилник. Он нас је, растеравши таму незнања, научио да се достојно клањамо Богу и моли се за душе наше.

Глас 2:

Славимо сви светитеља Христовог Саву, јер је раскинуо све замке отпалих од праве вере и чврсто усадио православље у душу народа. Ради тога је и био овенчан славом и чашћу, и сада се на небу моли за душе наше.

Глас 6:

Величајмо, верни, песмама Христовог светилника Саву и завапимо радосно Господу: Милостиви Господе, ради молитава дуготрпељивог Твога исповедника, даруј Твоме правоверном народу, мир, опроштај грехова и велику милост.

Слава ... глас 8:

О, прехвални светитељу, ти си пасео Христову Цркву у свакој премудрости и непромењивој вери. Ни у чему се ниси удаљио од праотачког учења, и непрестано си упућивао разумне овце на изворе вечног живота. Зато празнујући твоју светлу успомену, молимо те да нас избавиш из таласа лукавих искушења, и да нас утврдиш у предању наших отаца, преблажени и увек хваљени Христов светитељу и исповедниче.

И сада... Празника (или Богородичан).

На стиховње стихире, глас 5:

Радуј се, дивни светитељу Саво, који си величином својих подвига светлио правоверном народу као пресветла звезда и постидео заблуделе. Радуј се стубе истине, из којег је небеска светлост Православља победила оне који погрешно уче, и душе си верних засладио неисказаном лепотом. Радуј се, зато у небеским одајама вечног весеља, и моли се Господу за утврђење праве вере и за спасење душа наших.

Стих: Свештеници ће се Твоји, /Господе,/ обући у правду и преподобни ће се Твоји радовати. /Пс. 131,9/

Радуј се, прехвални страдалниче Саво, трубо истине, исповедниче Православља! Радуј се, истинити пастиру народа! Јер ни претње мукама, ни везивања ланцима, ни тамнице, ни поруге, ни ране, нису могле ослабити чврстину твоје душе. Зато те достојно величамо и песмама хвалимо твоју успомену.

Слава ... глас 3:

Нек' се радује наша благословена земља и сав православни народ нека пева радосно. Јер је, ево, из њених недара засјао дивни исповедник Христов као пресветла звезда; учећи нас својим дивним подвизима да исповедамо непромењиву истину Православља, и моли се за душе наше.

И сада... Празника (или Богородичан).

На благосиљању хлебова: тропар, глас 8:

Православља исповедниче и добри архипастиру Цркве Христове, водитељу народа, преблажени и победоносни светитељу Саво, удостојивши се венца живота, моли се Господу за спасење душа наших. (два пута)

И Богородице Дјево ... (један пут)

На јутрењу:

По првом стихословљу, сједалан празника, или светога, глас 3:

Био си украшен божанским даровима, Саво, неустрашиви исповедниче праве вере, и улепшао си Православну Цркву светлошћу благочешћа; и стадо које ти је Христос поверио сачувао си од грабљивих вукова, оградивши га правилима божанских уредаба, као истинити и преблажени пастир.

Слава ...

Чудни су твоји подвизи, преблажени, у славу Христа, коме се клањамо кроз право исповедање вере. Стога, величајући Христа, дочекујемо духовним песмама часни твој празник.

И сада... Празника (или Богородичан).

После другог стихословља, сједален глас 1:

Саву славног светитеља Цркве и заштитника праве вере, хвалимо достојним песмама; јер је, у вихору јеретичких гоњења, сачувао праотачки Закон, као дијамант непроцењиви, и душу је своју положио за славу Христове Цркве и за наше спасење.

Слава ...

Засјао си као прави светилник Православља у времену тешких искушења за православни народ. Зато с љубављу празнујемо свету твоју успомену.

И сада... Празника (или Богородичан).

Полијелеј. Величање:

Величамо те, светитељу Христов Саво, бранитељу праве вере, и прослављамо твоју светлу успомену.

Псалам изабрани светитељу.

Сједалан, глас 4:

Гледајући на добродетељ твоју, преславни страдалниче Христов, не знамо шта ћемо више славити: премудро и дубоко познавање тајни Православља, бесконачно трпљење, мученичку смелост или непоколебиву чврстину у вери. Но, о преблажени светитељу, прими нашу хвалу коју ти са усрдношћу приносимо.

Слава ...

Испуњен Христовом љубављу и нераздвојан од православног народа, ниси се бојао да исповедиш истину, и душу си своју положио за стадо Христово. Прими сада, преблажени исповедниче Православља, нашу смирену песму и моли се Господу за избављење душа наших.

И сада... Празника (или Богородичан).

Затим 1. антифон 4-ог гласа.

Прокимен, глас 4:

Стих: Свештеници ће се Твоји, /Господе,/ обући у правду и преподобни ће се Твоји радовати. /Пс. 131,9/

Стих: Уста ће моја говорити премудрост, и помисао срца мојега разум. /Пс. 48,4/

Јеванђеље светом исповеднику, од Луке, зач. 106 (21,12-19): Рече Господ Својим ученицима, чувајте се од људи ...

По псалму 50-том, стихира глас 4:

Преблажени Саво, страдалниче за праву веру, уистину си био предобри пастир Христове Цркве, и уништивши све непријатељске сплетке, водио си поверено ти стадо на изабрану пашу Православља, и моли се да га сачувамо чисто и непромењено.

Канони: празника на 6, и светог Саве на 4. Глас 4.

Песма 1.

Ирмос: Дубину Црвеног мора ...

Примивши од Бога дар који даје светлост, светитељу Саво, и показавши се просветитељ, светлиш нам као истинити пастир Христове Цркве. Стога те достојно хвалимо.

Како ћемо хвалити Саву, истинитог православног бранитеља, и каквим ћемо речима опевати његове подвиге који су изнад речи? Но, ти страдалче Христов, прими похвалу коју ти приносимо.

Не знамо шта ћемо више славити у теби, исповедниче праве вере, јер у свему превазилазиш смртне. Зато и ми сада, славећи те, величамо Бога, Који чудесно дела у Светима Својим.

Богородичан:

Сва оружја злогног врага, потпуно су уништена, Пречиста Дјево откад је копљем рањена Реч, која се била уселила у Твоју непорочну утробу. Молимо се сада да се и срца наша испуне божанском љубављу.

Катавасија: по Уставу.

Песма 3.

Ирмос: Ти си весеље Твоје Цркве ...

Изникао си из православне лозе Бранковића и од младости се показао обдарен великом мудрошћу и неугасивом жељом за науком и духовним животом.

Још као младић проводио си многе године у манастиру Комани, где си као из саћа пуног духовне сладости, хранио своју душу светлим животом по Христу.

Био се вредан у изучавању књига о духовном животу, те си познавао праву веру нашег народа. Зато си се прилепио уз Христа и уз твоју паству, увек спомињани.

Богородичан:

А/рхан/нђео Гаврил ти је благовестио радост која се не може исказати речима, говорећи: Радуј се, станиште Бога у којем је благоизволео да обитава.

Сједалан св. Сави, глас 3:

Био си као непомични стуб Православља и као непобедива тврђава, многострадални и прехвални Саво; и са смелошћу си водио своје стадо против помућених извора заблуда, проповедајући истинито предање, и никада се ниси плашио непријатељске силе и лукавства. Зато, величајући Христа, Који је дивно делао кроз тебе, достојно опевамо твоје заслуге.

Слава ... и сада... Празника (или Богородичан).

Песма 4.

Ирмос: Видевши Те распета ...

Јенопољски сабор и сав народ, знајући твоје достојанство, не само у знању књига и духовног живота, него и у управљању људи ка спасењу, с великом

радошћу те изабра за првопрестолника, да би их ти у мутном времену, извео на невечерњу светлост вечнога блаженства.

Подучаван од свога стрица, од младости си узрастао кроз монашке подвиге, али воља Божја ти је одредила узвишенији позив; зато си и примио архијерејство, преблажени Саво.

Још док си био млад, сабор свештеника и народа, сазван у престоном граду, вољом Божјом изабрао те, преблажени Саво, за митрополита, као најдостојнијег од свих.

Богородичан:

Рођењем Сина твога Дјево, престало је Евино проклетство. Зато те исповедамо и величамо као истиниту Богородицу.

Песма 5.

Ирмос: Ти си, Господе, светлост моја ...

Веселиле су се твоме избору за митрополита све владике и војводе, светитељу Саво; и знајући да си достојан, празновали су твоје посвећење са неисказаном радошћу, величајући Христа.

Сав народ ликоваше од радости и хваљаше Христа, видевши тебе благоподобног како седиш достојно на Орестовом трону, јер су заиста разумели, блажени Саво, да ћеш бити његов достојни наследник.

Ко те је надмашио у побожности, прехвални Саво, у чистоти и смирењу? Или ко је био изнад тебе у познавању божанских наука и у духовном животу? Зато се сви радујемо, јер заиста заслужујеш чин за који си био позван.

Богородичан:

Погазила си тиранство смрти, Мајко Божја, родивши бесмртни Живот, Пречиста. Зато ти кличемо: Радуј се, свехвална Богородице.

Песма 6.

Ирмос: Принећу Ти Господе похвалну песму ...

Био си утеха за тешко страдални народ, преблажени Саво, и као светлост са свећњака све си осветљавао.

Братску си помоћ примио из велике православне земље, кад си тражио заштиту своје Цркве од једноверних с нама, пресвети Саво, светитељу и исповедниче Христов.

О како се сви народи збратимише кроз Православље, осећајући се једно у Исусу Христу. Стога те молимо, преосвећени оче Саво, да твојим заступањем заштитиш братство међу православним хришћанима где се год налазе.

Богородичан:

Просвети сву васељену, Богородице Дјево, твојим Јединородним Снном, јер си остала чиста у векове, родивши Сунце правде.

Кондак, глас 4. Подобан: Јавио си се данас свету ...

Најдостојнији православни архијереју и бранитељу Цркве Христове, заштити све правоверне, који ти увек певају: Радуј се, Саво, дивни Господњи исповедниче.

Икос:

Дођите сви који прослављате празник, а нарочито ви што живите у нашој земљи, да саставши се заједно, прославимо светлим песмама Саву, бранитеља праве вере! Јер он посрами зловерне, настојећи, да расте многородна пшеница православне вере и да се не меша са јеретичким кукољем; те је и душу своју положио За Христову Цркву. Зато се сада моли за све који певају: Радуј се, Саво, дивни исповедниче праве вере.

Песма 7.

Ирмос: У огњеној пећи, деца Аврамова ...

Као лађа усред разбеснелих морских валова, тако је изгледала твоја Црква, трудољубиви Саво; и вребале су је многе опасности.

Неправедно је била нападана и напастована твоја паства, светитељу Саво! Јер ниси имао никакву помоћ, до само безграничну милост Христову.

Издржао си, преблажени Саво, поруге, подле замке, лажна клеветања и безбројне претње. Али си остао непобедив, као тврда стена са Свете горе Господње.

Богородичан:

Радуј се, ти, која си била свето и божанско станиште Свевишњег, јер се кроз тебе даде радост онима који ти кличу, Богородице: Благословена си ти међу женама, пренепорочна!

Песма 8.

Ирмос: Раширивши руке своје ...

Слично Давиду који је био у лављој пећини, тако си и ти био, светитељу Саво, усред безаконог и неверног скупа, који те обасипаше лажним сведочанствима.

Био си бачен у ватру мука, као и младићи у огњену пећ, али ти, дуготрпељиви Саво, ниси престао да исповедаш Христа.

Анђели с неба се диве твојим подвизима и Христос те сада венчава неувелим венцем вечне славе; зато певаш непрестано: Благословите сва дела Господња Господа.

Богородичан:

Постала си, Пречиста, обиталиште незалазне Светлости, јер си родила Светлост која просвећује све даром богопознања. Њему верни стално певају: Младићи, благосиљајте; свештеници, хвалите Господа; народи, величајте Га у све векове!

Песма 9.

Ирмос: Уистину Ева ...

Бисер православних архијереја, Саву страдалника, стуб истине и утврђење Цркве, браниоца Православља и борца овенчаног славом, једногласно величајмо сви верни, приносећи хвалу Христу у векове.

Јавио си се као премудри пастир и учитељ и као чврста котва чувао си лађу Цркве да је не отргну јеретички валови; и кроз своје си подвиге показао да си постојани исповедник своје вере. Ради тога те достојно хвале верни.

Погледај одозго на нас који ти певамо, прехвални исповедниче Христов! Правоверном народу подари мир и победу, а нама свима опроштај греха и богату милост.

Богородичан:

Неплодно моје срце учини, Пречиста Богородице Дјево, плодносим, ти која си се родила од нероткиње, заповешћу Онога Који је све створио Својом вољом, да би те прославио, свехвална.

Светилан, [глас 1.] Подобан: Узиђимо са ученицима ...

Показао си се премудри и чврсти заштитник Православља, срушивши својим подвизима све јеретичке варке, и народу си био просветитељ, многострадални светитељу и исповедниче Господњи.

Слава ... и сада... Празника (или Богородичан).

Стихире на „Хвалите ...“ глас 4. Подобан: Ти који си позван од превишњег ...

Саво, исповедниче Христов, био си прави пастир и непомични стуб Цркве. Страдао си много због вере и разагнао таму преваре светошћу божанске истине, обасјавајући путеве спасења своје народу. Стога те мноштво верних са великом радошћу прославља.

Многострадални Сава, неумукла труба истине, позива данас Цркву на духовну гозбу. Дођимо и ми верни и прославимо свечано успомену на доброг пастира, величајући песмама његове светитељске подвиге, да би његовим молитвама добили од Христа велику милост.

Слава ... глас 5:

Дошао је дан успомене на славног Христовог архијереја који просвећује верне! Јер је као истинити пастир, постао следбеник Началника пастира, непромењиво исповедајући чисту Господњу науку; и живот је свој положио да би сачувао правоверно стадо у тору Православља. Зато величајмо духовним песмама часну успомену на Христовог светитеља, који се оденуо вечном славом.

И сада... Празника (или Богородичан).

Велико славословље. И отпуст.

На литургији:

Блажена Празника, од песама по реду на 4, а из светитељевог канона трећа песма на 4.

Апостол светитељу, Ефесцима, зач. 233 (6,10-17): Браћо, јачајте у Господу ...

Јеванђеље светим исповедницима од Луке, зач. 64 (12,8-12): Рече Господ Својим ученицима: Који год призна мене ...

Причастен:

У вечној ће успомени бити праведник. /Пс. 111,6/

Изворник:

СРБЉАК

ΣΕΡΒΙΑΚΟΝ

ANTOLOGION SERBORUM SANCTORUM

[стр. 336 - 343]

Издаје:

СВЕТИ АРХИЈЕРЕЈСКИ СИНОД

СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Београд, ул. Краља Петра I бр. 5

Припремио и уредио:

ЕПИСКОП РАШКО-ПРИЗРЕНСКИ

ПАВЛЕ

Рецензент:

ЕПИСКОП БРАНИЧЕВСКИ

ХРИЗОСТОМ

Припремио за штампу:

ГРАДМИР СТАНИЋ

Књига умножена у Заводу за умножавање
при Светом архијерејском синоду
у Српској патријаршији у Београду
1986. године у 2.000 примерака